

RUS İHRACATI AVRUPA'DAKİ VE İNGİLTERE'DEKİ GAZ FİYATLARINI NEDEN ETKİLİYOR? *

Kritik Avrupa gaz fiyatları, Rusya'dan gaz getiren büyük bir boru hattının doğuya doğru gaz göndermeye başlamasının ardından bu hafta %15 arttı. Ancak Rusya'nın doğrudan tedarikçi olmadığı ülkelerde bile, Rus ihracatının Avrupa'nın gaz piyasaları üzerinde neden bu kadar etkisi var?

Avrupa, doğalgazının yaklaşık %35'i için Rusya'ya bağımlı. Doğalgaz, Belarus ve Polonya üzerinden Almanya'ya giden Yamal, doğrudan Almanya'ya giden Nord Stream ve Ukrayna'dan geçen boru hatları da dahil olmak üzere boru hatlarından geliyor.

Avrupa'nın iç gaz piyasaları, birbirine bağlanan boru hatları ağı aracılığıyla birbirine bağlıdır. Tüm ülkeler doğrudan Rusya'dan gaz tedarik etmiyor, ancak Rusya gazının en büyük tüketicisi olan Almanya gibi ülkeler Rusya'dan daha düşük akışlar görüyorsa, bunu Norveç gibi başka yerlerden telafi etmeleri gerekiyor. Bunun, diğer ülkeler ve transit için diğer kaynaklardan ne kadar gaz temin edilebileceği üzerinde zincirleme etkisi vardır.

İngiltere'deki gaz fiyatları, Rusya'dan gelen herhangi bir haberde kıta Avrupa'sındaki fiyatlar kadar dalgalı seyrediyor, ancak genellikle gazının sadece %5'ini Rusya'dan alıyor.

Koronavirüs kaynaklı üretimde yaşanan gerileme nedeniyle geçen yıl Rusya'dan gaz ihracatı azalmıştı. Bu yıl, Avrupa'ya yapılan arz, ekonomiler toparlanırken talepteki artışı karşılayacak şekilde artmadı. Refinitiv Eikon verilerine göre, 2021'in ilk 10 ayında Rusya, Avrupa'ya giden üç ana boru hattı aracılığıyla günde toplam 31.806 gigawatt saat gaz sağladı, bu rakam Ocak-Ekim 2020'de 33.466 GWh/gün olarak gerçekleşmişti.

Alman operatör Gascade'den alınan verilere göre, Yamal boru hattı son beş gündür ters moda çalışıyor ve doğuya gaz gidiyor. Küresel olarak gaz arzı için bir mücadele var, özellikle Asya'da yükselen fiyatlar söz konusu ki bu da Avrupa'nın genellikle en çok ödemeye istekli olan bölgeye yönlendirilen uluslararası LNG kargolarını çekmekte zorlandığı anlamına geliyor.

Tipik olarak, gaz depolama sahaları, talebin ve fiyatların daha düşük olduğu yaz aylarında doldurulur, ancak bu yıl yüksek fiyatlar, depolama sahalarına daha az doğal

* "Why Russian exports hold sway over European and British gas prices?", [Reuters](#)

gaz gönderildiği anlamına geliyor. Bu durum Avrupa'yı normalden daha düşük stoklarla kışla karşı karşıya bırakıyor.

Düşük akışlara rağmen devlete ait gaz boru hattı tekeli Gazprom, tüm uzun vadeli sözleşmelerini yerine getirdiğini söyledi ve Reuters'in temas kurduğu Avrupalı şirketler, sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirildiğini doğruladı.

Rusya, tek seferlik alımlara dayalı kısa vadeli spot piyasa yerine, birkaç yıl sürebilen uzun vadeli gaz sözleşmelerini tercih ediyor. Bu, özellikle Avrupa yeni gaz kaynakları aradığını söylediğinde, pazar payını korumasını ve tutarlı bir fiyat elde etmesini sağlamanın bir yoludur. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Avrupa'daki gaz krizinin, kısa vadeli spot anlaşmalara geçiş nedeniyle kısmen kendi kendini yarattığını söyledi.

Günlük piyasada daha az Rus gazı mevcut ve bu da Avrupa'daki genel arz sıkıntısını daha da kötüleştiriyor. Avrupa'daki Gazprom tarafından kontrol edilen gaz depolama sahalarında da yılın bu zamanı için normalden daha az gaz var ve Rusya, Avrupa'ya daha fazla gaz salmadan önce yerel stokları yenilemeye odaklandığını söylüyor. Yenileme sürecinin 8 Kasım'a kadar bitmesini bekliyor.

Ana Rusya-AB boru hatları yoluyla akış beklentilerinde veya Rusya tarafından yapılan siyasi açıklamalarda herhangi bir önemli değişiklik, günlük AB gaz fiyatları üzerinde büyük bir etkiye sahip olabiliyor.

* "Why Russian exports hold sway over European and British gas prices?", [Reuters](#)